

Școala Oremii

REVISTĂ PEDAGOGICĂ CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

CUPRINSUL

T. Mariș: „Părinții pe copiii lor îi cunosc mai puțin“.

R. Ponta: Puterea de înțelegere a copilului între 13-15 ani pentru lectura bucăților descriptive (anchetă).

G. Dogaru: Notarea în școala primară.

T. Mariș: Pedagogia lui Dr. Giorghiu Popa.

P. Hălmăgian: Experiențe pedagogice.

Cărți și Reviste.

Informațiuni.

Convocare.

Poșta redacției.



Biblioteca școlară
Raionul Arad

Redacția: Str. Oituz No. 30, Arad.

Administrația: Casa Învățătorilor Bdul Carol I No. 66.

Abonamentul anual 60 Lei. 1 exemplar 6 Lei.

„Scoala Uremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET DE REDAC-
ȚIE FORMAT DINTRE COLABORATORII REVISTEI.

COLABORATORI :

Fl. Ștefănescu Goangă, Prof. Universitar Cluj; N. Margineanu, asistent Univ. Cluj; Ion Nisipeanu, prof. București, I. F. Buricescu, prof. București, I. Stanca, profesor; Ascaniu Crișan, dir. liceului Moise Nicoară; S. Spulbereanu, f. inspector școlar; Iosif Moldovan, f. inspector școlar; C. Balta profesoară; A. Vășian, inv.; George Marcu, inv.; I. C. Lascu, inv.; A. Burticală, inv.; T. St. Vicol, inv.; P. Zoșiu, inv.; I. P. Crivăț, inv.; I. Pordea inv.; A. Volungan, inv.; I. Mariescu, inv.; I. Jianu, inst.; A. Păpureanu, inv.; M. Ionescu, inv.; G. Tudor, inv.; Sp. Văneșă, inv.; Gh. Rediș; M. Florescu, inv.; V. Olariu, inv.; I. Riza, inv.; Al Amancei, inv.; M. Coșoroabă, nv.; A. Billo, inv.; I. Schuch, inv.; Ioan D. Popescu Bobu inv.; Maior N. Popovici, Pr. Fl. Codreanu, D. Dijmărescu, Fl. O. Roșca; T. Lădaru A. Subescu, R. Ponta, I. Mara I. Balaban. Ioan Cădariu. Dimitrie Boariu, I. Lucuța, O. Lupaș, C. Dogariu, A. D. Cioară Traian Popescu, Efrem Tigu Ioan Damaschin, E. Spinanțiu, N. Cârstea, C. David și M. Păun prof la școala normală Arad.

Manuscrisele nu se mai înapoiază.

Anunțuri și reclame se primesc după învoială.

Manuscrisele, revistele pentru schimb și cărțile de recensat se trimet pe adresa: Dlui **Teodor Mariș, prof. Arad str. Oituz No. 30.**

Corespondența privitoare la administrație: abonamente, schimbări de adresă, revistele înapoiate etc. se trimet pe adresa Administrației: **Casa învățătorilor Arad Bdul Carol I No. 66** pentru Dl. **Sabin Mihuț.**

„Scoala Vremii“

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

„Părinții pe copiii lor îi cunosc mai puțin.“

Așa îmi spunea odată un tinăr de vre-o 17 ani. Dacă atunci am fi avut vre-o umbră de îndoială asupra celor spuse, azi în urma surprinderii adusă de cei trei asasini descoperiți în București, — copii din familie bună, elevi de liceu — nu numai părinților lor ci întregii societăți, trebuie să recunoaștem, că cele spuse de acel tinăr, conțineau un adevăr. Adevărat, că copilul e „rezultanta unor combinații de verigi din întregul lanț ancestral“, hereditate propriu zisă și atavism și prin urmare nu e ușor lucru a-l cunoaște repede și bine.

Dar mai mult decât greutatea problemei, credem, că ceea ce împedecă pe părinți în cunoașterea copiilor, este ignoranța și nepăsarea la unii și mulțumirea cu o cunoaștere subiectivă, superficială fie prin prisma optimismului, fie prin cea a scepticismului la alții.

Greutatea însă nu se poate înlătura și nici cunoașterea copilului rezolva prin ignoranță, nepăsare și superficialitate. Trebuie să pătrundă în conștiința tuturor actuali și viitori părinți gândul, că la venirea sa pe lume copilul este un semn de întrebare și că deslegarea acestei întrebări trebuie să ne-o impunem ca problemă de toate zilele, până la maturitatea copilului.

Datorită provenienței sale din domenii atât de vaste, copilul poate aduce cu sine cele mai frumoase dispoziții precum și cele mai înjositoare.

Educația nu poate crea noi dispoziții, dar poate desvolta și atrofia — prin exercițiu sau lipsă de exercițiu — pe cele existente. Inșă pentru a ști ce avem de făcut, să desvoltăm — în cazul că avem de aface cu dispoziții frumoase — sau să atrofiem — când am avea de lucru cu dispoziții înjositoare — trebuie să studiem copilul. Atunci însă ni se cer și nouă părinților cunoștințe în direcția aceasta.

Dar de unde să știe cei mai mulți părinți lucrul acesta? Cine-i învață?

Odinioară cunoștințe de natura aceasta se dau în familie pe bază religioasă. Evident nu era vorba de metodele moderne pentru studiul copilului, dar se făcea o pregătire a tinerilor pentru îndatoririle ce le vor avea, când vor deveni părinți. Și era bine așa.

Azi despre așa ceva cu greu am putea vorbi. Multe familii se întemeiază fără cununie religioasă. Altele din alte motive nu pot coresponde menirii lor în această privință.

Problema însă e mult mai importantă decât s'ar părea și azi mai mult ca ori când, se impune ca pregătirea pentru misiunea de părinți să pătrundă cât mai mult în învățământul nostru public. Și anume atât pregătirea pentru misiunea de mamă cât și pentru cea de tată.

Deslegarea acestei probleme — a educației pentru misiunea de părinți — este prima condiție a fericirii individuale și sociale. Alături de creșterea atâtor specii de animale să aibă loc în învățământul nostru și chestiuni referitoare la cunoașterea și educația copilului.

Aceasta însă e o problemă de politică școlară, de care se vor ocupa cei chemați, când ea se va impune mai imperios. Membrii corpului didactic primar și secundar, cari fac educația tinerimii din încredințarea societății și până atunci, pot face mult în această chestiune. Ei trebuie să se considere, în primul rând, educatori. Iar în această calitate să aibă cât mai des contact cu părinții elevilor, dându-le îndrumări cu privire la cunoașterea și educația copiilor.

Dar acest contact, cu părinții elevilor noștri, ne aduce și nouă contribuții prețioase, prin comunicările ce ni le vor face despre desfășurarea vieții copilului, în alte împrejurări decât acele în cari îl cunoaștem noi în cursul anilor de studii.

Și aceasta este de mare importanță, pentru că mai bine cunoaștem pe cineva, dacă-l observăm în cât mai multe împrejurări, decât dacă îl observăm chiar timp mai îndelungat dar în aceeași împrejurare. Aceasta este explicația colaborării școlii cu familia, fără de care atât părinții, cât și învățătorii și profesorii cunosc și deci educă copilul unilateral.

Colaborarea familiei cu școala și-a avut și își are însemnătatea totdeauna, dar până când organizarea învățământului nostru va fi astfel încât să educe pentru misiunea de părinți, ea este o operă socială de cea mai mare importanță, prin ea educatorii, deci și părinții își vor cunoaște mai bine copiii lor, ca să știe ce regim moral li se potrivește.

T. Mariș

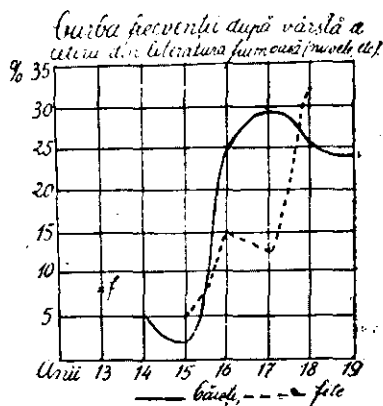
Puterea de înțelegere a copilului între 13—15 ani pentru lectura bucăților discriptive. (anchetă).

Ancheta, ale cărei rezultate le expunem aci, n'a pornit dintr'o pură curiozitate științifică; deaceia la sfârșitul ei, nu vom încerca să fixăm adevăruri cu caracter de legi, ci vom înșira câteva considerațiuni, pe cari le socotim demne de a nu fi neglijate. Dealtfel, ancheta, ca metodă de cunoaștere a individualității, atunci când este folosită pentru stabilirea unor legi, ea, își pierde imediat valoarea în fața practicianului, căci pe acesta „generalul” îl interesează numai atât întru cât îl facilitează o înțelegere mai deplină a elementelor cu care lucrează el; ceea ce îl privește pe acesta, este tocmai „individualul”, „particularul”, — elemente oferite prin excelență de metoda anchetelor.

Dacă încercăm totuși a prezenta și altora rezultatul anchetelor făcute asupra puterii de înțelegere pentru bucățile discriptive a copilului între 13—15 ani o facem socotind, că se pot înfățișa aspecte prea puțin cunoscute, sau deluate în seamă, ale problemei.

Elevii anchetați fiind între 13—15 ani, credem necesar să rezumăm, înainte de a trece la ancheta noastră, rezultatele obținute pentru cunoașterea interesului pentru lectură a copiilor între 13—15 ani, în special, vom insista asupra interesului copilului pentru lectura bucăților discriptive și a descrierilor de călătorii, pentru că materialul folosit în ancheta întreprinsă este de această natură.

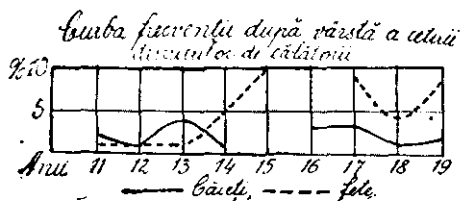
Domnul profesor Teodor Mariș în articolul D-sale: „Curba frecvenței după vârstă a lecturii copiilor” din ciclul: „Contribuțiuni la pedagogia românească”¹⁾, făcând curba frecvenței după vârstă a citirii din literatura frumoasă, prezintă următoarea diagramă:



¹⁾ „Școala Vremii” 1933, Nr. 5.

de unde vedem că interesul copiilor de toate vârstele pt. literatura frumoasă este foarte redus. Niciun băiat la 13 ani nu citește literatură frumoasă, la 14 ani de abia 5,07% citește; iar la 15 ani numai 1,26%.

Pentru curba frecvenței după vârstă a citirii descrierilor de călătorii, D-sa prezintă diagrama:



după cum vedem acest gen de lectură interesează și mai puțin. La 13 ani citește descrieri de călătorii 3,70%, 14 ani 1,12%, iar la 15 ani niciunul.

Domnul Lucian Bologa, în studiul D sale: „*Lectura Tineretului*“, arată că descrieri de călătorii la 13 ani citește 8,40%, la 14 ani 17%, iar la 15 ani 14,70%. La 13 ani nu e nici un copil căruia să-i placă acest gen, la 14 ani sunt 3,40%, iar la 15 ani 7,84% cărora le-ar plăcea.

Încadrăm azi, la descrieri de călătorii, bucata de care ne-am folosit la anchetă, numai pentru că nu avem posibilitatea de a o încadra altundeva, mai potrivit, printre genurile studiate de D-sa.

Din cele arătate mai sus vedem că băieții între 13—15 ani, deci în epoca pubertății, au prea puține simpatii pentru literatura frumoasă în genere și și mai puține pentru descrierile de călătorii.

Di Bologa arată că la 13 ani lectura de preferință o formează poveștile, „la 14 ani lectura aventurilor egalează pe aceea a poveștilor, iar la etatea de 15 ani aceste scrieri (aventurile) sunt preferite față de celelalte genuri de lectură“, puțin mai jos, D-sa scrie: „Lectura specifică a pubertății, formează deci aventurile“ (p. 83). La 13 ani 49,48% băieți citește aventuri, la 14 ani 68,12%, iar la 15 ani 61,75%.

Cauzele care determină interesul pentru lectura acestui gen sunt multiple. Cea mai importantă este însă structura psihofiziologică a etății (pag. 90). Prefacerile prea mari pe care le încearcă fizic și fiziologic, îl schimbă și sufletește pe copilul 13—15 ani. El devine supraactiv în toate manifestările sale. O mobilitate aproape maladivă este ceea ce îl caracterizează. Predispozițiunilor lui organice lectura aventurilor satisface pe deplin.

Diferența mare dela numărul celor ce citește literatură frumoasă la cei ce citește aventuri se explică desigur prin structura specială a personalității copilului din epoca pubertății. Și totuși, cu toate constatările psihologilor și pedagogilor, în toate școlile, de toate gradele, acest adevăr psihologic este încălcat. Nici nu l-ar trece prin minte cuiva, să înlocuiască

frumoasele bucăți, impecabil scrise, de cei mai de seamă scriitori, cu bucăți de mai puțin preț literar, dar mult mai adecvate sufletului copilului.

De cele mai multe ori socotim că elevii noștri dau același înțelegere bucății literare, pe care i-o dăm noi, oameni vârstnici. Realitatea însă este cu totul alta. În primul rând, lectura ce li-o impunem nu-l interesează, după propriile lor mărturisiri, apoi nici n'ar putea-o înțelege, căci viața lor sufletească este mult prea săracă decât să poată prinde întreaga cugetare, întreg felul de a vedea și înțelege al artistului din bucata literară scrisă atât de prețuită de lectorul major — când este prețuită și de acesta.

Ancheta întreprinsă pare a dovedi cele afirmate.

Ancheta am făcut-o la 40 elevi (numai băieți) ai clasei a VII dela școala primară Nr. 22 din Arad, în Februarie 1934.

După naționalitate și etate elevii au fost:

	Romani	Unguri	Germani	Sârbi	Evrei	Total
13 ani	7	2	—	—	1	10
14 ani	17	8	2	—	—	27
15 ani	1	1	—	1	—	3
Total	25	11	2	1	1	40

Bucata care a folosit ca material de anchetă este „Brăila”, din manualul clasei de M. Sadoveanu și alții. Deși ea este nesemnată, stilul ei ne îndreptățește s'o atribuim domnului Mihail Sadoveanu. Ea ar putea fi privită și ca o descriere de călătorie, dar cu foarte puține elemente de mișcare și cu foarte multe pasagii pur descriptive.

Cu o zi înainte de anchetă le-am citit bucata „Brăila”, au citit-o și ei, fără a o interpreta însă, le-am explicat cuvintele necunoscute. Le-am dat-o lecție de citire.

Ancheta am făcut-o în ziua următoare, într-o oră de citire. Fiecare elev avea pe bancă: cartea de citire, un calet și creionul. Le-am spus: să numeroteze paginile caletului până la 5, să sublinieze la bucata Brăila, ceea ce le citește. Au numerotat cu 1, 2, 3, 4, 5 textele (cărți nu erau alăturate).

Le-am spus să citească cu multă atenție textul 1 și să scrie la pagina 1 a caletului, tot ce au înțeles din textul 1 să procedeze la fel până ce termină să scrie tot ce au înțeles din textele subliniate.

Le-am mai spus că au voie să citească și ce nu este subliniat, în caiet să scrie însă numai în legătură cu textul subliniat.

S'au subliniat următoarele:

1. „Se luminează de ziua, Copacii sparg perdelele de ceață. Pământul se desface ca din scutece și-și șterne priveliște, din ce în ce mai limpezi, din ce în ce mai largi”.

2. „La sosirea ei, (Ialomiței) Dunărea se tulbură, ajunsă ca de un dor adânc... Ce tânăra și falnică era când se bătea cu stâncile, ca să-și facă loc în lume. Ce dulce-i cânta freamătul codrilor întunecați! Un por de amintiri o strigă din urmă“.

3. „O luncă mare, scrijelată de privaturi și spartă de bălți, se așterne între aceste brațe, cari străbat astfel răschirate o depărtare de 3 poște. Stufisuri de papură înaltă, deasă ca peria, astupă viroagele Soarele răsare încet după dealurile Măcinului. Văile fumegă în depărtare. În urma noastră, pe luciul apei, tremură vine albastre și roșii“.

4. „Stoluri de grauri se vântură în aer ca o pulbere vântată“.

5. „Valurile, stârnite de roata vaporului, fug speriate în urma noastră și se izbesc de maluri“.

În cele ce urmează, vom reproduce câteva din răspunsurile date de elevii anchemati, notând pentru fiecare răspuns naționalitatea și vârsta elevului.

În textul I, autorul, pentru a da impresia unui început de dimineață, scrie: „Se luminează de ziuă“. Pentru întărirea imaginii creează câteva personificări. Astfel „copacii“ sunt niște ființe dinamice ce „sparg perdelele de ceață“. Aci, „perdele de ceață“ reprezintă: întunerecul, noaptea, sau poate numai o nuanțare diluată a acestora, sau poate chiar ceața numai. Pământul este și el tot o ființă, care a dormit înfășat în scutece, acum se desface din scutece și-și așterne priveliștele din ce în ce mai limpezi, etc“.

Iată cum au înțeles copiii textul.

1. „Fiind noapte începea să se lumineze de ziuă, copacii au început să spargă perdelele de ceață. Pământul cum a fost înghețat a început să se desghețe...“ (român 14 ani). Elevul a înțeles din text, că se vorbește de un început de dimineață, nu explică însă ce sunt perdelele de ceață. Interesant este faptul că noțiunea de desgheț nu se află deloc în text și nici în întreaga bucată.

2. Altul redă și mai corect înțelesul, uită să explice însă și el ce sunt „perdele de ceață“. Reproducând ce scrie el, vom vedea că n'a înțeles personificările. „Se face ziuă. Ceața pere de pe pământ, și ți pare că se desface pământul din scutece și acum se văd priveliștele acele frumoase nu ca și mai înainte pentru că erau acoperite cu ceață și din ce în ce se văd mai lămurite și mai mari“. (român 14 ani).

3. Un altul redă iarăși corect înțelesul, despre înțelegerea personificărilor însă nu poate fi nici aci vorba. „E dimineață soarele răsare la orizont, ceața se dă la o parte lăsând să se vadă priveliști din ce în ce mai limpezi“. (ungur 14 ani).

4. Altul e foarte scurt: „Aci se începe dimineața“. (ungur 14 ani).

Alții diformează foarte mult înțelesul, introducând asociații cu totul noi sau scriind cu totul subiectiv, scriind tot ce au știut din geografie, istorie și li-se părea lor că s'ar putea scrie aci.

5. Astfel, unul după ce copiază două propozițiuni din carte, primele, continuă: „În fața portului Hârșova așezat pe malul drept, la poalele dealului Ciobani (?) se împreună cele două brațe ale Dunării“. (ungur 14 ani) După cum știm în text nici vorbă de Hârșova sau dealul „Ciobani“ și nu cred că i-ar trece prin minte vre unuia dintre noi, să asocieze astfel la textul dat.

6. Pentru altul textul este un motiv de raportare a acțiunii la noi: „pre cum te apropii de Brăila, ea se luminează din ce în ce mai tare ca și cum ai fi într-o pădure și precum ai eși mai în afară tot mai ziuă ni se pare“. În partea din urmă creează și imagini: „pre cum ai eși mai în afară“. etc. Nu se poate stăpâni apoi de a nu

face și puțină istorie, chiar atunci când expune greșit: „Era (Brăila) totdeauna în mâinile altor popoare” (român 14 ani)

7. Altul scrie pur și simplu tot ce știe el despre dimineață. „Dacă se luminează de ziua, atunci oameni se bucură pentru că se scoală dimineața din somn se îmbracă și merg pe afară mai lucră câte ceva. Dimineața când răsare soarele atunci pe ierburile și pe frunzele pomilor este niște picături de apă dar când bate vântul și este soare picăturile aceste se scurge de după ierburi și intră în pământ.” (român 15 ani) Mai scrie el multe, nimic însă în legătură cu textul dat. În fața acestui elev, fără a-i cere mărturisirea, am crede că și el înțelege personificările ca și noi, oameni vârstnici. Răspunsul lui însă este o foarte vie dovadă despre profunda noastră eroare.

8. Elevul M. L. știe că: „... Ceața aceia se ridică de pe suprafața pământului, mai sus de vre-o sută de metri”, apoi: „Soarele răsărește dimineața cu o dragoste ca să lumineze pământul și să-l încălzească”. (român 14 ani)

9. Altul în corpul textului, după ce reproduce din carte, mai pune și el câteva explicații: „Copacii sparg perdele de ceață, adică dimineața când răsare soarele razele lui vii intră prin frunzele copacilor și luminează ca niște luminări”. (român 14 ani) Explicarea o credem în deajuns de poetică.

10. Unuia i-se pare că se spune ceva și de frig „Era frig mare. Copacii a fost pline cu zăpadă și cu ceață”. Urmează un haos. Transcriem pentru a arăta de ce asociații bizare, fără nici o logică, e în stare capul unui copil de 14 ani „...și tot încet era mai frumoasă și era o priveliște limpede fața malului drept la poale. Ciobanului sa începu curge amandouă brațe ale Dunării puțin mai înainte anainteam junsesem la Valurile Gâsca Mare despicând ogoarele. Ialomîța vine solii Carpaților”. (ungur 14 ani).

11. Dacă pocitaniei de mai sus i-am admite scuza că este a unui minoritar, ce putem spune despre cele ce scrie un român? „Copacii se arată făcându-se ziua ceața se sparge iar pomi se văd pământu (probabil vrea și spună ceva despre pământ) se descide făcându-se tot mai mare se văd priveliște”. (român 13 ani).

12. Pentru altul: „Copacii sunt niște vitej când is (iși) spar(g) perdelele de gîață. Transpune acțiunea pe străzi: „oameni umblând pe străzi și din ce mai mulți, se revin pe străzi multe lume.”

13. Altul scrie „se zice că a trecut noaptea începe să se lumineze. Copacii fac o perdea pe ceața care a acoperit pământu Parcă este o adiere dulce să vezi arbori(i) și frunzele căzute la pământ ce albe sunt fiincă lea acoperit ceața toate priveliștele sunt acoperite cu o perdea albă”. (româ 13 ani) Din cele ce scrie vedem că interpretează textul printr-o optică cu totul greșită. Pentru el copacii fac o perdea suprapusă celei când în text este tocmai contrar. I se pare apoi că: „Parcă este o adiere dulce să vezi arbori, etc.”, mai ales că toate lucrurile sunt „acoperite cu o perdea albă.” De unde o mai fi scos și perdeaua aceasta albă?

14. Dacă, cumva, n'am fi mulțumiți cu răspunsurile reproduse, am putea fi totuși mîngăiați cu ce scrie altul: „Aici e așa de frumos scris de poate orce persoană să înțeleagă și să simțească ce frumos este scris” (român 14 ani). El nu se obosește însă să scrie ce-a înțeles și mai ales ce l-a făcut să simțească. Probabil lasă aceasta în sarcina noastră. Dacă am fi ceva mai îngăduitori nici nu l-am condamna prea mult

În textul al II-lea se descrie confluența Ialomîței cu Dunărea. Pentru autor aceste două râuri sunt niște filințe. În aceasta calitate de filință, Du-

nădrea simte fiorul întâlnirii cu lalomița: „Dunărea se tulbură, ajunsă ca de un dor adânc”... Întâlnirea îi prilejuește și amintiri din tinerețe: „Ce tânără și falnică era când se bătea cu stâncile”... „Ce dulce-i cânta freamătul codrilor întunecați!” Pe Dunărea aceeași „un popor de amintiri o strigă din urmă”. Avem deci o Dunăre capabilă de *sentimentalism* caracteristică numai a ființelor — și de amintiri — fenomene, iarăși propriu numai ființelor și nu și lucrurilor.

Authorul prin aceste personificări crează în sufletul lectorului emoții estetice puternice, căci lectorul, în mod natural, este mai sensibil durerilor sau bucuriilor ființelor decât prefacerilor la care sunt expuse lucrurile. Pentru a se realiza această intenție a autorului, este necesar ca sufletul lectorului să fie capabil de a recepționa materialul prezentat.

Să vedem cum au privit acest text elevii anchetați!

Începem prin a reproduce câteva răspunsuri, în care am putea vedea o oarecare înțelegere a personificărilor din text.

1. *„Aici Dunărea se turbură ca un om care se gândește la trecutul său”* (român 14 ani).

2. *„Adică sosirea lalomiței în Dunăre și Dunărea a așa fel cum ar fi primit cu drag apa ei”* (evreu 13 ani)

3. Un altul scrie: *„Ce bine ar fi să fiu și eu acolo unde au fost și scriitorii cari au scris așa de frumos* (anonim 13 ani) *despre Brăila.*” Din dorința manifestată de a fi acolo unde lalomița se varsă în Dunăre, ar trebui să ne formăm convingerea că lectorul i-a plăcut pasajul citit. El însă nu ne probează cu nimic dacă a înțeles, căci în afară de dorința de a fi acolo nu manifestă înțelegerea textului. Și într’adevăr de aci încolo vom afla diformări de interpretare, ciudățeniile de tot felul; semne de înțelegere a personificărilor mai puține, sau poate deloc.

4. Pentru că în text e scris: *„Dunărea se turbură”*... Unul scrie: *„Când sosește lalomița Dunărea se face noroioasă ca și când s’ar desface fundul într’un nor de noroiu.* (român 15 ani) Iată o imagine, „nor de noroiu” pe care noi n-am fi putut-o crela.

5. Altul, după ce arată cum era Dunărea în trecut scrie *„...îi se pare că deaceia e așa domoală fiind mai bătrână...”* o asociere potrivită. Apoi continuă cu o imagine personală foarte frumoasă: *„Când străbatea munții clocotea prin codri și îi se părea că e un cor omenesc”* (român 14 ani).

6. Unuia i se pare că la întâlnirea lalomiței cu Dunărea se naște nu bucurie ci supărare: *„Iar lalomița văzându-se în Dunăre se turbură parcă i-ar rosti furiată: „Ce mă conturbi în curgerea-mi liniștită”* (ungur 13 ani).

7. Altul dă o explicație fizică confluenței: *„Ca și când toarnă cineva apa dintr’un pahar într’un lighian cu apă, apa din lighian se turbură”.* În

mintea lectorului major, o astfel de asociere la textul dat ni s'ar părea absurdă.

8. Altul vede în Dunărea liniștită de acum un ratat, mai demult stâncile erau înlăturate, acum Dunărea le ocolește. Scrie el mai departe: „O mulțime de amintiri strigă după el (ea), pe malul ei se băteau dușmanii și căzură în apa lui (ei) și vai câți oameni au murit în apa lui (ei). A văzut (Dunărea) multe țări a trecut printre oameni cu bucurie dar mulți au fost cu năcaz” (ungur 14 ani). Pe când intenția autorului a fost să creleze imagini poetice în legătură cu tinerețea veselă, plăcută a Dunării, acest elev este aplecat să vadă numai necazurile la care Dunărea a fost martoră; nu esteticul din text îl interesează, ci socialul găsește o mai mare rezonanță în sufletul lui.

9. Altula i-se asociază în minte, ce a învățat la geografie: „Înainte de vărsare în Dunăre, apele ei (sloiturile) să împrăști în toate părțile ca și cum se varsă Volga în M. Caspică, unele apucă spre răsărit către Dealurile Ierboase și petroase al Dobrogei, întâlnind în cale Munții cei Bătrâni prin care n'a putut trece Dunărea să-și facă dea dreptul 'n M. Neagră (român 15 ani) Textul literar cu tot farmecul lui nu l-a interesat, pentru el noțiunile câștigate la geografie sunt de mai mare preț.

10. Cel care la textul precedent a scris de toate, dar nimic în legătură intimă cu pasajul subliniat, procedează și de data aceasta la fel: „Când sosește Ialomîța atunci Dunărea este mai largă și mai tulburată decât pe la Baziaș și este ajunsă de celelalte râuri precum este Siretul Prutul și alte râuri mai mici și apoi o la spre Marea Neagră și apoi se varsă pe trel guri”... Continua multe, multe și termină: „Satele din urma ei o strigă ca pe mama lor (pe Dunăre) ca să vină să ude aceste sate”. (român 15 ani.)

Răspunsuri de acest fel dovedesc până la prisosință puterea slabă de înțelegere a buc. descriptive de către copilul dintre 13—15 ani.

*

Textul al III este pur descriptiv, lipsit de ori ce element psihic, vreau să spun imagini țări ar putea trezi direct sentimente în lector. Puterea de înțelegere, a lectorului, de trăire a acestei descrieri stă în raport direct cu elementele sale aperceptive în legătură cu natura descrisă. Lipsiți chiar de experiența necesară aperceperii textului: vizitarea bălților Dunării, lectorii majori vor simți totuși o emoție estetică de grad mult mai înalt decât lectorul copil.

Interesant este că 8 subiecți nu scriu nimic, iar doi, după ce au scris două șire, mărturisesc: „nu știu mai departe. Deci 10 subiecți din 40 deci 25% nu știu sau nu scriu mai nimic în legătură cu textul.

Propoziția din urmă, care conține elemente vizuale atât de căutate

în imaginea politică, „*În urma noastră, pe luciul apei, tremură vine albastre și roșii*”, o copiază 8, din care, fără să o explice, 3 încearcă să o explice. (1. „*Îndărătul nostru pe alunecusul apei care pare o oglindă se tremură ca și de un cutremur valuri albastre și roșii*”, 2. „*În urma noastră se văd niște raze albastre și roșii din razele soarelui pe deasupra apei*”, 3. „...*păraile evaporează iar pe râu se văd niște vine roșii și vinele care erau numai valurile Dunării*”) 19 subiecți nu amintesc nimic de ea, iar 10, ducă cum am spus n'a scris nimic în legătură cu textul acesta.

În general, copiii în legătură cu acest text scriu după textul din carte, ținând seama de ordinea de idei de acolo, mai puțin fac o descriere ce are foarte puține înrudiri cu textul din carte.

Din primul caz, dăm un răspuns mai reușit.

1. „*O câmpie largă și netedă străbătută de bălți și stujișuri se întinde între aceste brațe. Papură și stujișuri acoperia vederea.*”

După dealurile Măcinului răsare Soarele încet. Ceața se ridică la cer ca și când codri ar fumea. Vine albe și roșii se văd pe fața apei în urma noastră fugind, ca și când ar vrea să ne ajungă (român 14 ani).

2. Iată și un răspuns mai original și în foarte puțină legătură cu textul: „*Soarele răsare după dealurile Măcinului și o luncă mare ni-se așterne înaintea ochilor și spartă de mlaștini.*”

Ici, colo, tresar sperlași niște cocori, un clămpănit... și un cârd zboară speriat, în diferite părți ale țării. (ungur 14 ani).

*

Textul al IV este mult prea ușor de priceput, ni se pare nouă. — „*Stoluri de grauri se vântură în aer, ca o pulbere vânăta.*” Avem aici o simplă comparație între stolurile de grauri și o pulbere vânăta purtată de ici colo de bătaia unui vânt. Pulberii i-se dă atributul de vânăta, în acest caz, pentru că orice zboară la mari înălțimi împrumută culoarea vânăta de la fondul albastru al cerului.

12 subiecți nu scriu *nic* în legătură cu textul, 4 copiază din carte. *Niciunul* nu explică comparația dintre stolurile de grauri și pulbere.

Iată câteva ciudate răspunsuri, cari nu sunt deloc în spiritul textului.

1. „*Deasupra noastră un cârd de paseri de pradă se învățese parcă ar cere ceva.*” Deci, graurii sunt paseri de pradă!

2. „*Altuia stolurile de grauri i se par lanuri de grâu.* (Răspunsul este al elevului ce a interpretat social textul II.) „*Multe stoluri de grâu sunt lângă olaltă, vântul le mișcă, oamenii au lucrat pe asta ca să avem pâinea ce o mâncăm.* (Ungaria 14 ani.)

3. Elevul, ce i-am dat ca exemplu, la textul anterior că scrie original:

și în puțină legătură cu cartea, scrie și aici tot așa: „Păsările de bucurie se înalță în văzduh și-L prea măresc pe Dumnezeu pentru marea Sa.

*

În textul V. — „Valurile, stârnite de roata vaporului, fug sperlate în arma noastră și se isbesc de maluri” — autorul împrumută valurilor, „ce fug sperlate”, calități sufletești, căci numai ființele pot speria; spaima fiind un sentiment. Acest lucru îl înțeleg prea puțin copiii.

7 subiecți n'au răspuns, 6 au copiat din carte, cuvânt de cuvânt. Restul reproduce textual înlocuind cuvinte, cu de ale lor, astfel: „Valurile bătute de roata vaporului spumegă și dau spre maluri isbinduse de stâncile malului care stau neclintite”.

Singurul răspuns, ce ar putea face excepție dela cele spuse mai sus, ar fi următorul: „Valurile Dunării împinse de roțile vapoarelor fug ca și când ar fi ființe isgonite de oameni răi dar deodată se isbesc de maluri și provoacă zgomet”.

*

Din simpla alăturare a câtorva din răspunsurile primite la anchetă la textele din carte se vede felul straniu de înțelegere ce-l are lectorul dintre 13—15 ani pentru bucățile descriptive — sau poate, mai corect spus, o aproape totală lipsă de înțelegere pentru acest gen.

Felului cum a fost întreprinsă ancheta i-s'ar putea aduce și obiecțiuni. Astfel, răspunsurile slabe, poate, sunt cauzate de faptul că li s'a dat copiilor să scrie în legătură cu pasagii dintr'o bucată, nu în legătură cu întreaga bucată. Obiecția este foarte dreaptă. Copiii nici când nu vor avea să citească pasagii, ci bucăți întregi totdeauna. Am căutat să înlătur defectele acestei fărâmițiri, dându-le voie să aibe cartea cu bucata la ei în timpul anchetei, să citească unde volesc în bucată. În caiet le-am cerut însă să scrie numai în legătură cu anumite pasagii pentru a-i determina să aibe în vedere numai un număr mai restrâns de personificări, comparații, etc., pe cari să le interpreteze și a căror interpretare să ne fie posibil să o verificăm și noi. Dându-le să răspundă ce au înțeles din întreaga bucată, răspunsurile lor ar fi degenerat desigur în generalități, cari nu ne-ar fi permis nici o concluzie.

Ancheta de față ne permite, credem, să admitem că lectura bucăților descriptive le este foarte dificilă copiilor de 13-15 ani. Acestul fapt i-se datoresc micile procente de cititori de descrieri de călătorii și chiar de literatură frumoasă în genere. Copilul între 13-15 ani, avid de mișcare, de senzație, bucățile descriptive, cu multe elemente statice — de cele mai multe ori numai în aparență, însă — cu multe comparații, simboluri, cari toate cer o concentrare mintală prea mare pentru a fi înțelese, nu-i convin.

Dar aceste concluzii se pot desprinde și din studiile făcute pentru a se constata interesul copiilor pentru felurile genuri de lectură, fără a mai fi nevoie de a ne ocupa amănunțit de reacția produsă în lectorul copil de anumite pasagi descriptive. *Rostul anchetelor de față îl vedem în a demonstra plauzibil — prin reproducerea răspunsurilor copiilor la anchetă — cât de departe sufletește sunt elevii de noi în momentul lecturii bucății descriptive.*

Atunci, când la lectura bucății descriptive, în noi oameni mari și cu o cultură literară, ori cât de modestă ar fi ea, se nasc emoții estetico-literare, pentru că textului descriptiv i-se asociază în mintea noastră imaginea intenționată de autor — sau de multe ori numai ceva înrudit cu aceasta, dar totuși ceva — lectorul de 13-15 ani, deci puberul, rămâne străin de frumusețea acestor lecturi din cauze pur organice.

Poate nici n'ar fi o caracteristică numai a pubertății lipsa de interes pentru bucățile descriptive. Oameni majori, frecvenți lectori, urmăresc adesea numai desfășurarea acțiunii din cartea citită, încolo, nimic nu-i interesează, ba chiar de multe ori îi plătisesc descrierile, comparațiile, simbolurile, cari pentru alt gen de lectori sunt aproape totul. Se obișnuiește adesea a se trage concluzii puțin favorabile despre lectorii avizi numai de acțiune.

Dacă pentru lectorul major goana după acțiune și sila de pasagi descriptive cu inevitabilele personificări, comparații ni-ar impune să-i taxăm cu prea puțină cultură literară, pentru copilul de 13-15 ani, fenomenul este natural. El nu poate fi altfel.

S'ar putea spune atunci că elevul de 13-15 ani să-i servim lectură plăcută și conform structurii lui.

În primul rând ancheta făcută de noi numai la 40 copii și aceștia toți elevi de clasa VII primară ne oprește a emite opinii valabile pentru toți copiii de 13-15 ani de oriunde. Înlocuirea bucăților descriptive cu bucăți întru totul adevărate copilul ar putea fi interpretată cu o eroare și dintr'alt punct de vedere.

Omul se realizează pe încetul, depășindu-se volt pe sine însuși, treptat treptat. Nu l-am priva pe tânărul de 13-15 ani de această efortare, de această depășire a sa prin faptul că l-am da numai lectori ce nu-l forțează la nimic? S'ar putea răspunde că lipsa lecturilor descriptive la aceste etăți și facerea ei la etatea potrivită n'ar strica nimic. Lucru este adevărat și poate necesar de realizat în școlile secundare. Elevilor școlilor primare însă, cari odată cu pubertatea ies și din influența școlii, cine le va mai oferi și dirija lectura exclusă din învățământ?

Deci motive multe, nu numai cele amintite aci, ne îndreptătesc a crede că lectura bucăților descriptive trebuie continuată în școlile primare. Dar

așa cum se face cu toate disciplinele prea puțin potrivite sufletului copilului, trebuie ca și la lectura bucăților descriptive metoda de predare să înlocuiască defectele inerente materiei de învățământ.

În locul prea multor idei generale scrise pe tablă — și când trebuie și când nu — în locul forțatelor idei morale — scoase din toate bucățile, și când trebuie și când nu — o mai puțină pedanterie și o continuă tendință de a apropia textul descriptiv — străin prin natura lui — de puterea de pricepere a copilului ar folosi mai mult.

La lecțiile de citire de acest fel, căutând mereu să ne convingem dacă elevii au prins sensul celor citite, la nevoie variind explicațiile pentru a satisface cât mai multor posibilități de pricepere, vom ajuta la formarea cetitorilor unor alte cărți decât a celor de o prea efimă calitate.

Romulus Ponta.

Notarea în școala primară.

Păstrăm din tinerețe un resentiment durabil față de toate formele sub care școala a contribuit la cizelarea eului nostru actual. Evident, uneori nemulțumirea își are un substrat psihologic ușor de determinat, anume constrângerea, inerentă celui mai perfect sistem de educație, dar de cele mai multe ori, se datorește atitudinii critice pe care o la noua generație față de cea veche.

Și nu este formă a școlii trecutului mai criticată, decât absurdă pretenție a acesteia de a îngloba multiplicitatea cantitativă și calitativă a inteligențelor umane într'un sistem de notare care variază de la 1—10 în învățământul inferior și până la 20 în cel superior.

Va părea deci puțin îndrăzneță încercarea noastră de a reabilita un sistem perimat, dovedit de atâtea ori inechitabil și fatal uneori pentru acei care nu voiseră să sufere oprobriul unei note rele.

Chiar dacă se imaginează și alte sisteme, toate sufăr aceiași critică anume nu redau decât foarte vag personalitatea elevului și aceasta numai din anumite puncte de vedere. S'a mai zis că sistemul de notare cu cifre, corectat într'o mică măsură prin sistemul bilelor sau al calificativelor, în învăț. sec. și sup. nivelează reducând la câteva tipuri elemente variate, pe când pedagogia actuală tinde spre diferențiere.

Dealtfel sistemul nemulțumește pe cei mai mulți dacă nu pe toți. Cei notați slab pentru că sufăr consecințele neplăcute ale notelor, cei bine notați pentru că se așteptau la rezultate și mai fericite.

În școala primară sistemul mai sufere încă o critică. Aplicat copiilor

între 7—12 ani, aproape că nu contează ca auxiliar al învățământului deoarece nota, sub formă de cifră, este un element prea abstract. Cu toate acestea, cataloagele noastre sunt pline cu cifre, iar la sfârșitul anului, medii calculate până la sutimi, vor să arate inteligența globală a elevilor noștri. Și, an de an, matricolele înregistrează aceste simboluri, fără ca elevii să înțeleagă enigmaticele semne, care, lor nu le spun nimic, iar nouă prea puțin.

Cred însă că nu sistemul în sine e vinovat de toate neplăcerile pe cari le cauzează, ci acestea se datoresc mai mult modului defectuos de aplicare.

Și vom încerca, în cele ce urmează, să arătăm cum s'ar putea face din actualul sistem de notare un prețios auxiliar al învățământului — chiar și în școala primară.

O ultimă obiecție ar fi că nu e în interesul unei bune educații ca elevul să muncească pentru notă — mob'l extrinsec —, ci din convingere, sau cel mult din nobila plăcere de a fi din ce în ce mai perfect. Dar tocmai acesta este punctul slab al actualului sistem care se poate corecta în sensul vederilor noastre.

Nota, indiferent sub ce formă, nu este un scop în sine, ci o rezultată, iar examinarea numai o verificare a potențialului de energie sufletească. Această acțiune interesează deopotrivă pe elev ca și pe învățător. Pentru aceasta n'o dăm numai noi, maștrii, care putem aprecia cel mult rezultatul cantitativ al muncii, indiferent de efortarea personală, ci nota o dăm în colaborare cu elevul.

De aci importanța educativă a acestei colaborări. Învățătorul nu mai apare în ochii elevului ca un despot, în funcție de-a cărui bună sau rea dispoziție, vin laudele și pedepsele, de cele mai multe ori în dezacord cu spiritul de dreptate al celui care le primește, ci ca un prieten mai mare care-l ajută să descopere viața pe care el n'o înțelege, dar către care e îndemnat din adâncul ființei sale. Și prietenia este cea mai însemnată biruință pe care trebuie s'o câștigăm dela elev. Fără ea școala se transformă într'un mecanism perfect disciplinat, dar lipsit de spontaneitate și spirit de inițiativă.

Va obiecta cineva că elevului îi lipsește puterea de discernământ în ceea ce privește autoaprecierea. Copilul are un accentuat egotism, caracteristic oricărui suflet primitiv, care-l va face să se suprațrețulască. În acest caz și, vă mărturisesc cu toată sinceritatea că din fericire, cazurile sunt chiar mai rari decât în lumea celor vârstnici, unde intervin anumite considerente, învățătorul va căuta, în mod foarte delicat, să corecteze această tendință.

Micile neplăceri dela început vor compensa folosul de mai târziu, deschizând copilului drumul către libertate, inițiativă, sinceritate și mai ales către conștiința valorii personale, în lipsa căreia după cel mai mulți moraliști, rezidă tot sbuciumul societății de astăzi.

Chiar elevii vor privi cu neîncredere faptul că sunt puși să se auto-aprecieze, ei, care numai în fericite cazuri, au fost îndemnați la o cercetare de sine, obișnuți de cele mai multe ori să primească laudele și pedepsele ca pe o fatalitate inexorabilă în funcție de buna sau rea dispoziție a „domnului”.

Încercarea am făcut-o la cursul complementar, unde mulțumită faptului că din 42 elevi numai 20 s’au ostenit să frecventeze școala, am putut aplica sistemul cu mai multe posibilități de verificare. La început a fost vorba de un simplu joc, mai apoi jocul a devenit o necesitate care a antrenat atât pe elevi cât și pe învățător. Cu 42 jocul nostru ar fi fost mai periculos și poate s’ar fi banalizat în curând. Iată ce s’a întâmplat cu cei 20.

La 30 Noembrie 1932, le-am spus elevilor mei că sunt mulțumit de felul cum își conduc clasa — încheiasem un fel de bilanț al rezultatelor obținute prin sistemul de conducere de sine al domnului Radu Petre — și că nu-mi pare rău deloc de faptul că o parte din prerogativele mele le-am trecut lor. Ceva mai mult, aș fi dispus să le trec și altele, se înțelege dacă ei, elevii, îmi vor dovedi că merită aceasta. Le-am explicat apoi în ce constă sistemul nostru de notare, ce simbolizează fiecare cifră și care ar fi corespondentele acestora în limbajul comun. Apoi cum, sistemul acesta abstract se poate concretiza în mod foarte simplu, pe un grafic cu următoarea linieătură. (alăturat).

Deocamdată i-am rugat pe elevi să-și facă grafice după modelul meu. La 2 Decembrie 1932, am început notarea.

Mai jos dăm un exemplu de felul cum am procedat la școala noastră. Se înțelege că realizarea principiului poate suferi orice modificări, după cum acel care-l aplică aduce un aport personal mai mare sau mai mic. Deaceia și exemplul nostru se înfățișează schematic.

La sfârșitul unei ore de istorie:

Învățătorul. N. cât crezi că meriți la istorie pentru sânguința pe care ți-ai dat-o, ținând seamă și de răspunsurile tale din clasă?

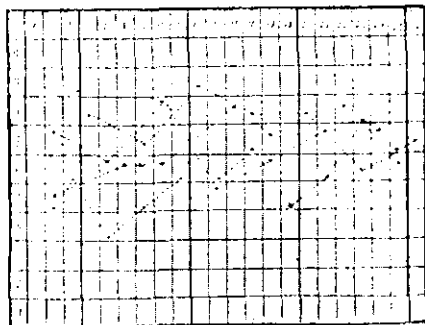
Elevul. — 7.

Învățătorul. Cred c’ai meritat 6, pentru că la întrebarea..... n’ai fost destul de lămurit. Al răspuns bine la..... Pentru ora următoare să-ți dai mai multă osteneală.

Vom pierde timp, va zice cineva, dar acest timp nu va întrece pe acela cere-l întrebuițăm astăzi pentru dojenirea elevilor noștri. Și sunt

convins că vor fi mai puține dojeni, iar de laude nu mai e nevoie pentru că fiecare se va vedea pe sine în graficul său.

Conform legendei, elevul își va pune un punct cu roșu în patratul respectiv. În ora următoare de istorie, elevul va uni cele două puncte însemnate cu roșu. La sfârșitul lunii graficul se va înfățișa astfel (vezi graficul).



Pentru ca să se vadă mai distinct activitatea școlarului la diferitele obiecte de învățământ, am trecut numai 4 pe un grafic, fiecare fiind însemnat prin câte o culoare deosebită.

Am exclus Duminicile și sărbătorile legale, lăsând numai zilele de muncă efectivă.

La sfârșitul lunii, elevii își calculează mediile parțiale — pe obiecte de învățământ — și, dacă învățătorul crede că acestea corespund cu părerile sale, le trece în catalog. Elevii își mai calculează și media generală lunară, care se scrie în partea de jos a graficului. Apoi se prind cu pioneze în colțul preferat al fiecăruia.

După o încercare de 4 luni, am avut următoarele rezultate:

1. O apreciere mai echitabilă a muncii elevilor.
2. Mai multă stăruință în pregătirea lecțiilor. Fără să facem din notă singurul stimulente, ne-a fost de mare folos faptul, c'am concretizat printr'un joc dorința de perfecțiune înăscută oricărui om.
3. Elevii se întrec pe ei înșiși. Comparăția cu alții le-ar fi dăunătoare din toate punctele de vedere. Și în definitiv chiar societatea are nevoie de cetățeni, cari să-și valorifice posibilitățile bune, nu de nemulțumiți roși de ambiția de a domina pe alții.
4. Faptul, că elevul contribuie la aprecierea muncii sale, îl obișnuiește să-și verifice puterile, obișnuință care mai târziu va persista ca un puternic îndemn să nu ceară societății mai mult decât merită sau decât e capabil.

Și cu aceasta cred c'am contribuit cu ceva la înfăptuirea vechilui dicton, din nenorocire nesocotit tot mai mult în societatea noastră: „Fiecare la locul său”.

5. O frecvență mai regulată. Absențele sunt ușor vizibile prin golurile existente în grafic.

6. Aplicat cu conștiințiozitate, graficul nostru, fără pretenția de a fi perfect, socotim că redă într'o mică măsură, în mod intuitiv, potențialul sufletesc actual al școlarului, iar din forma sinuozităților putem aprecia cu oarecare aproximație posibilitățile de dovedire ale acestuia.

Pentru clasele inferioare unde nota, chiar sub forma aceasta, s'ar părea că e prea abstractă se poate vorbi elevilor de-o scară cu 10 trepte, la care un loc mai înalt reprezintă progresul realizat într'o anumită oră la un obiect de învățământ.

Veți spune însă că'n definitiv acest fel de notare suferă aceleași critici ca și toate sistemele de până'acum. Nici nu avem pretenția de-a fi revoluționat sistemul de notare prin graficul de activitate. Am căutat numai să utilizăm nota sub o formă mai apropiată de puterea de înțelegere a micilor noștri școlari.

Indemni pentru realizarea lui am găsit în „Știința educației” (Dr. Jean Demoor și Tobie Jonkheere).

„Dacă am avea noi, de condus o clasă.

Spiritul de inițiativă și sinceritate ar fi în mare cinste în clasă...

Elevii și-ar desena, ei singuri, curba purtării și activității lor.”

Făcându-l cunoscut pe această cale și colegilor noștri, avem o singură dorință, anume, înainte de a califica încercarea noastră drept o abecățele pedagogică, s'o pună și dâșii în practică numai cu titlu de experiență.

C. Dogaru.

Din Pedagogia lui Dr. Georgiu Popa.

4. Considerațiuni psihologice.

a) Cunoașterea individualității copilului.

Cu toată distanța dintre „Merinde de școală”¹⁾ și „Secolul copilului” gdsim și la pedagogul Dr. Georgiu Popa o pronunțată tendință de a cunoaște copilul.

¹⁾ Merinde a apărut în 1888 la Gherla tiparul „Aurora” p. A. Todoran.

Și dacă, pe acele vremuri lipseau metodele de cunoaștere a copilului, învățătorul, cu ajutorul observației, urmărind pe copil în toate împrejurările în cari trăiește, își cunoaște școlarii și pe baza dispozițiilor ce le au, îi îndrumă să-și ocupe locuri în societate. Așază această nizuință socială este fixată în expresia: omul potrivit la locul potrivit.

Iată câteva exemple de caracterizare, ca dovadă a celor afirmate mai sus:

„Antim Craiovean, are o colecție frumoasă de ierburi uscate, toate le „cunoaște, știe: cum se chiamă și la ce morhuri se întrebuințează. Învățătorul i-a recomandat să se pregătească pentru medicină. Corneliu Moldovan, poartă comerț cu pene, papir, penițe și lineale. Silvan Roșu, posedă „planuri și deseme pentru case și vase, ce le formează din lut. La spatele „lui șade Emilian Duca, pururea somnoros, din cauza, că e slab de sănătate; „învățătorul știe, nu-l înfrunță, și i-a permis să se scoale în picioare, când „voește. Din 54 de școlari ce suntem, nu semănăm deplin unul altuia, dar „învățătorul ne cunoaște pe toți foarte bine. Ni-a dat dovezi, că este orientat „și despre viața familiară a fiecărui din noi“. ¹⁾

b) Dezvoltarea simpatiei.

Conștient de influința ce o au asupra copiilor conșcolarii și camarazii lor, Dr. Gorgiu Popa nu lasă înprețuirea copiilor la voia întâmplării, ci o îndrumă în direcție bună. Ba chiar mai mult, cunoscând rolul simpatiei în viața socială îndeamnă pe copii să-și aleagă fiecare câte un amic, lărgind astfel simpatia, pe care familia o altoește în sufletele noastre, asupra conșcolariilor, iar dela aceștia asupra membrilor societății, cu cari au să trăiască în viață. Cultivat din tinerețe acest sentiment, al simpatiei, individul se înglobează în sânul societății devenind astfel un membru folositor al acesteia. Iată cum introduce autorul nostru pe copil în societate:

„Tuturor le dau îndemnul să-și aleagă un amic, dintre conșcolari, dar „să caute bine, că pe cine își alege“.

„Amiciția este necesară pentru întărirea noastră în buna purtare. Cine „are un amic adevărat, acela se va feri de sminte, nu cumva să facă rușine „amicului. De aceea, din zile bătrâne, amiciția a legat între sine persoane, „cari ajungând bărbați au făcut mult bine unii altora și societății.²⁾ Amiciția „și în ultimele momente ale vieții ne chiamă la purtare nobilă și la împlinirea datoriilor. Voi nu veți face rușine amicilor, școlai, învățătorilor, familiei, parohiei, națiunii. Dintr-o școală națională și confesională, legăturile

¹⁾ Merinde, pag. 131.

²⁾ Merinde, pag. 28.

„noastre de amicitie vor fi naționale și confesionale. Iată încă un interes, „pentru care o națiune trebuie să aibă școli proprii. Nici un institut de învățământ nu ne-ar putea desăuna de pierderea școlii noastre“. ¹⁾

c) *Lucruri mici cu efecte mari.*

Tot în legătură cu această problemă amintim îndemnul ce-l dă autorul nostru copiilor, pentru îndeplinirea lucrurilor mici, chestiune susținută azi de Dr. Fr. W. Förster care consideră lucrurile mici ca mijloace de formare ale caracterului. „Caracterul se făurește prin deprinderile mărunte și simple ale vieții de toate zilele. Planurile grozave de virtuți mart trag foarte puțin în câmpână; caracterul ți-l poți forma numai prin lucrurile simple și elementare. Ziua de sărbătoare poate să dea entuziasm, numai zilele obișnuite însă preschimbă toate în viață“ ²⁾

Lucrurile mici asupra cărora insistă Dr. Georgiu Popa în „Merinde“ sunt: întrebuintarea corectă a numelui și cunoașterea datei nașterii.

„Cu ele avem lucru în toate afacerile noastre, militare, de carte, funduară, de ereditate și contracte etc. Adesea se nasc procese și confuzii „din necunoașterea lor“. ³⁾

Natural, că nu acestea vor fi fost singurele lucruri mici de care ține seamă pedagogul nostru. Ele însă sunt suficiente pentru a ilustra principiul general, care stă la baza activității pedagogice în concepția lui Dr. Georgiu Popa. Asupra acestui principiu se revine în pedagogia contemporană și e foarte bine, pentru că azi atât în educație cât și în activitatea socială, el este puțin luat în considerare, fiecare vrând să facă numai lucruri mari deși „cu vremea vom ajunge, poate, să cunoaștem tot mai mult, că și în viața oamenilor tot ce este mare se câștigă și asigură, nu prin târaboii mare și prin focuri uriașe de artificiu, ci în mic, prin muncă răbdătoare și credincioasă“ zice Förster într'un loc în „Îndrumarea vieții“.

d. *Empirismul lui Dr. Georgiu Popa.*

Deși foarte în treacăt, ce e drept, dar totuși, Dr. Georgiu Popa ne dă câteva indicații, din cari constăm, că în privința teoriei cunoștinței este empirist. Ni-o spune aceasta în prelegerea VI zicând:

„Acum se considerăm pielea ca organ al tactului. Acesta e simțul cel „mai lătit. Noi prin acesta facem cunoștință cu atmosfera, cu lumea ce ne „încunjură și cu obiectele din ea, așa depinde în parte mare dela tact și

¹⁾ Merinde, pag 27.

²⁾ Fr. W. Förster: Îndrumarea vieții, pag. 21—22.

³⁾ Merinde, pag 27.

„celelalte simțuri ale noastre conștiința existenței noastre fizice și apol morale. O cunoștință tare și expresă, poate porcede numai dela un organ sănălos¹⁾.

Adevărat că autorul nostru, în lucrările sale, mai mult de popularizare a culturii în popor, nu a invocat criterii mai concrete și adecvate, pentru a satisface pe filosofi în această privință. Dar în loc de aceasta, a exteriorizat și localizat această concepție a sa, tratând despre curățenia corpului, a organelor de simțire și despre portul național. De aceea în „Merinde”, dorind să împărtășască învățături pentru popor, vorbește despre portul românesc, pe care-l află de cel mai bun, atât din punct de vedere igienic, — e curat și alb, — cât și din punct de vedere estetic și economic, fiind cel mai eficient. Deși portul diferă după regiuni climatice, nu se abate dela regula, că materia din care se face, să fie din materie cunoscută: cânepă în sau lână, să fie curat, sănătos din economie proprie și confecționat de femei și fetele din familie. În ce privește frumusețea lui, portul românesc servește de model pictorilor, mai ales portul femeilor²⁾. Insistă asupra legăturii dintre curățenia și religie, legătură la care țin foarte mult și până azi mamele noastre țărance, când spun copiilor lor, că e păcat să mănânce nespălați și documentând, că această legătură a fost impusă din vechime de către toate religiile:

„Insuși Iehova, când promite că se va arăta poporului izraelitean, de-mandă lui Moise zicându-i: „Mergi la popor să-și spele vestimentele“³⁾!

Subliniază tot odată și faptul, că reverința și pietatea pretind o cuvîlncioasă înfățișare externă⁴⁾.

Acest principiu îl ilustrează prin întâmplarea următoare, luată din viața Romei:

„Se întâmplase odată, că armata romană era în primejdie, era înconjurată de dușmani. Atunci senatul caută un mântuitor, însă nu-l caută între bărbații cu averi mari sau cu poziții sociale splendide, ci îl caută între bărbații de o valoare morală mai mare. Aleg dictator pe Cincinat. Când se prezintă la dânsul solii, îl aflară la lucrul câmpului, la plug. Salutându-l, îi spun că vin în numele senatului, să-i facă o propunere, deci să îmbrace toga cum se cuvine, pentru onoarea și fericirea lui și a patriei. Cincinat spune soției sale, Racila să-i aducă toga. Până soția sosi cu toga, Cincinat se curăți, se șterse de praf și de sudori, apoi curat și învescut pășește

¹⁾ Merinde, pag. 33.

²⁾ Merinde, pag. 35.

³⁾ Merinde, pag. 35.

⁴⁾ Merinde, pag. 35.

„solemn în fața solilor, și după un nou salut întreabă: „Ce poruncește Senatul¹⁾).

Fiind, portul și curățenia în strânsă legătură cu sărbătorile, Dr. Giorgiu Popa, concomitent, explică și originea sărbătorilor: Florii și Rusaliile precum și originea obiceiului de a decora casele noastre cu ramuri verzi la Sângiorzi și a împletitului și a afșării cununilor la Sânzlene. Toate acestea, spune autorul, le avem moștenire dela străbunii noștri Romani, cari când onorau zeii se îmbrăcau de sărbătoare și cu unele ocazii mai decorau cu flori vestimentele lor.

„Adevărații creștini nici azi nu intră în biserică cu haine murdare. Să vă spun o scenă. Deunăzi am fost la Arad în zi de Duminecă. M'am dus la biserică. Pe largul din naintea bisericii sta o grupă de Români, lucrători veniți din depărtare. Întrebați de ce stau acolo, răspunseră, că au venit, la biserică fiind Duminecă. Le-am zis să intre în biserică. Însă nu voră pe cuvânt că sunt călători, nu sunt îmbrăcați curați, și ar fi păcat înaintea lui Dumnezeu. Datorința — răspunseră — ne adusă la biserică, dar pietatea ne ține pe largul din naintea bisericii²⁾.

Apoi încheie:

„Pastrând datini și tradiții naționale cari sunt dintr'o cultură veche și clasică, ce ne-a rămas moștenire, ne vom urca iarăși la mântrea străbunilor³⁾).

Principiul acesta, al raportului dintre „reverință și pietate și între înfățișarea externă“, cum zice Dr. Giorgiu Popa, îl aflăm și în pedagogia modernă la Fr. W. Förster într'o formă mai complexă. Iată ce spune Förster:

„Rădem adesea de Englezi, care până și în inima codrului nu se lasă de obiceiul lor de curățenie exterioară și nu înțelegem pentru ce funcționarul răzleț din hățișurile Indiei, care are numai servitori locali își face toaleta înainte de cină. Cine știe însă cum nepăsarea din afară trece și asupra vieții lăuntrice și cum dimpotrivă orice disciplină exterioară înrăurește în chip binefăcător asupra opucaturilor de neorânduială, acela va cunoaște adâncul temelii al acestor moravuri⁴⁾.

Evident, pedagogul nostru și acest postulat al curățeniei îl aduce cu multă iscusință, dar mai ales mândrie, în legătură cu strămoșii Romani.

Acest procedeu, de a lega și a căuta, unde nu mai este posibil, o copie de legătură între viața noastră și viața Romanilor, a trecut și în obișnuința învățătorilor noștri, de sub influința lui Dr. Giorgiu Popa. Datorită acestui fapt s'a ținut trează mândria de originea noastră romană, chiar

1) Merinde, pag. 36.

2) Merinde, pag. 38.

3) Merinde, pag. 38.

4) Förster: Indrumarea vieții, pag. 72.

între țărani, fără studii superioare, iar corelațiile multiple, ce le am întâlnit până aci și cari nu vor lipsi nici în restul studiului nostru, dovedesc vasta cultură a lui Dr. Georgiu Popa.

e. Diferite tipuri de oameni.

În prelegerea XIV ne dă o analiză psihologică. E vorba aici de o lecție despre comitetul (azi: consiliu) parohial, în care, pe lângă că arată rolul acestuia într-o parohie, înfățișându-ne dasbaterile dintr-o ședință, mai face și constatări psihologice, arătând astfel copiilor diferite tipuri de oameni.

Ni se pare foarte la locul său a arăta copiilor diferitele deosebiri dintre oameni. Se evită în felul acesta multe amăgiri, la care ar putea fi expuși copiii, dacă, în lipsă de o orientare prealabilă, în privința aceasta, ar crede, că toți oamenii sunt la fel: buni sau răi, după cum ar fi mediul în care trăiește copilul.

Iată tipurile de oameni, pe cari ni le prezintă autorul:

„Costantin Luncan, glumeț, dar nici în glumă nu minte. Laurențiu Arminden vestit a suporta ostăneli, foame și sete. Nu a fost nici odată bolnav. Zice, că boala e oaspe mângâcios, se trage unde sunt mese încărcate, dar nu unde să se aștepte la moderațiune și foame. Înțelege bine neguțătoria. Pavel Petacan, bogat, numai cu muiera, fără familie. Pruncii nu trec bucuros pe lângă casa lui, că pare goală și pustie. Frații săi au prunci și încă mulți, dar de avar ce e, dânsul nu chlamă nici unul la sine.

„Ioan Supureanu, bătrânul. Nici odată n'a certat pe nime, că spune blând ce vrea, dar e greu la vorbă și taie sfund. Cosma Moldovan, are cinci prunci și zice, că nu-i sunt destui. Pruncii sănătoși și ascultători sunt bogăția. Longin Craiovan parcă de pe acum ne invită la cireșe pe vară. Are o față amabilă.

„Șofroniu Mitelean, stă la fereastră privind în afară. Nu-i place societatea. Lui nu-i place nimica. Lumea i-a zis „Neaga“ dar numai în dos. Gavril Ardelean, călțunar, om umblat în lume. Lucrător și cu dare de mână. La fetele dânsului vin peșitori din depărtare, că li-a mers veste bună. El zice: „E vrednicia muierii mele, ea direge capul fetelor, eu numai călțuni (ghete) le fac — pentru cale dreaptă¹⁾).

Recunoaștem în această descriere următoarele tipuri: tipul omului glumeț, dar iubitor de adevăr, tipul omului muncitor și moderat în mâncare și beutară, tipul avarului, care nu iubeste nici copilul, tipul bătrânului înțelept și cu autoritate, tipul omului, care își știe creștele și prețul copilul, tipul omului

¹⁾ Merinde, pag. 87.

amabil, tipul spiritului negativ, și în fine tipul măestrului, de multe ori, unic al satului, care se bucură de o deosebită considerație în fața consătenilor săi, ca om umblat în lume. Pe toți aceștia îi vedem în discuțiile ședinței, acționând fiecare conform caracterului său.

Acestea erau tipurile de oameni cari trăiau în satele noastre înainte de războiul mondial. Erau tipurile fundamentale sau naturale, neinfluențate de civilizația orașelor mari, precum nici de diferitele curente, cari după războiu au fost unele aduse de sătenii noștri chiar, altele au străbătut pe alte cât nu numai orașele dar într-o măsură oarecare și satele noastre. Războiul mondial, deodată cu multe alte modificări aduse omenirii, în diferite domenii a creat și noi tipuri de oameni atât la orașe cât și la sate, a căror cunoaștere credem, că nu ar fi fără interes, nici azi, chiar din punct de vedere pedagogic.

5. Corelațiunea obiectelor de învățământ.

În baza constatărilor psihologice, că conștiința noastră este unitară — în urma cărei însușiri se pretinde ca toate cunoștințele pe cari vrem să ni le însușim, să fie în legătură unele cu altele, pentru că numai acele dintre ele vor rămâne proprietatea sufletului nostru, cari au fost prezentate lui formând un întreg armonic, pe, când, celelalte, cele izolate mai curând sau mai târziu vor dispărea, iar până atunci vor produce confuzii — pedagogii au căutat ca diferitele obiecte de învățământ, pe cari este chemată școala să le transmită tinerelor generații, să nu se predea izolate, ci într-o legătură oarecare unele cu altele. Această legătură o cunoaștem sub numele de corelațiunea obiectelor de învățământ.

În vederea acestui principiu, al corelațiunii, pedagogii au încercat să găsească cele mai potrivite ocazii pentru a produce legăturile necesare între obiectele de învățământ, menite a constitui comoara de cunoștințe a copilului și care îi va forma baza gândirii și a concepției lui de viață. Cele mai multe ocazii pentru corelațiune ni le oferă piesele de citire. Geografia ne dă ocazii de corelațiune cu istoria, științele fizico-naturale.

Principiul corelațiunii obiectelor de învățământ a condus pe unii pedagogi, Ziller, ca să considere un obiect principal istoria (bisericească și profană) în jurul căreia să grupeze pe toate celelalte.

În timpul mai nou, tot pentru ca să nu se fragmenteze cunoștințele, cari trebuie să apară unitare în sufletul copilului, s'a ajuns la ideea așa numitelor „centre de interes”.

Reprezentantul mai de seamă a metodei centrelor de interes este Decroly. El grupează cunoștințele în jurul următoarelor două centre:

1. Cunoașterea de către copil a trebuințelor sale.

2. Cunoașterea mediului.

La grupa primă aparțin: 1. Trebuința de a se hrăni; 2. Trebuința de a lucra contra intemperiilor. 3. Trebuința de apărare contra primejdilor și și a diverșilor dușmani. 4. Trebuința de a munci și de a se recrea.

La grupa a doua aparțin: 1. Copilul și familia. 2. Copilul și școala. 3. Copilul și societatea. 4. Copilul și animalele. 5. Copilul și plantele. 6. Copilul și pământul. 7. Copilul și soarele, luna și stelele.¹⁾

După această sumară incursiune, în istoricul problemei, să revenim la autorul nostru.

Dar înainte de a intra în problema corelațiunii credem că e bine să cunoaștem și principiul de care era condus Dr. Giorgiu Popa în alegerea materiei de învățământ, pentru școala primară de pe atunci. Deaceia vom arăta întâi criteriul alegerii materiei de învățământ. Acesta e următorul.

„N'am impus școlarilor mei sarcini ce nu le-ar putea suporta; ci am avut în vedere pe pedagogul francez Jacotot, carele zicea: Să propunem numai acele învățături; ce școlarii nu le vor uita, pentru că în viață vor avea lipsă de ele²⁾).

Credem, că la acest criteriu nici azi nu mai avem multe de adăos. El e vechiu: „Non scolae, sed vitae discimus“, dar încă tot nou, ca realizare practică.

Însuși principiul corelațiunii, în ultima sa formă de evoluție, centre de interes, este întemeiat tocmai în vederea de a da școlarilor astfel de cunoștințe, de care vor avea lipsă în viață.

Dr. Giorgiu Popa, care în alegerea materiei de învățământ, a știut să păstreze această cale dreaptă, în aplicare încă a dat importanța ce se cuvenea și principiului corelațiunii. Clasică este în privința aceasta prelegerea XIII, o lecție de compunere: „Pământul“, în care ne dă un foarte clar exemplu de ce înseamnă a completa cunoștințele copiilor cu atare cunoștințe pe care el nu le pot afla singuri, dar pe care e bine să le știe. Copiii scriu, la compunere, despre pământ, tot ce știu ei deja. Așa aduc în legătură cu pământul: cunoștințele lor din religie, limbă, aritmetică, geografie, științe naturale, agronomie etc., apoi le aplică la viață — reflectează cunoștințele ce le au asupra locului natal.

„Afacerile ce le veți avea în viață, vor fi temele voastre³⁾).

După ce copiii au scris ce știu ei, intervine învățătorul completând, cu următoarea istorioară din Roma cea bătrână:

¹⁾ Școala vremii No. 3—4 din 1932 pag. 53.

²⁾ Merinde, pag. 273.

³⁾ Merinde, pag. 79.

„... Tinerii alergau pe întrecute, care să-și sărute mai iute pe mamă-sa. „Juniu Brulu s'a plecat îndată și a sărutat pământul zicând că țarina, pământul este mama tuturor“¹⁾)

Apoi explică etimologia cuvântului om așa:

„Țarina sau stratul superior al pământului se numește hum și huma, în „două genuri ca humus în limba latină. De aici s'a format în latină „homo“, „la noi „om“. Adecă străbunii noștri au fost convinși, că suntem zidiți din „pământ, și ca să confirme această convingere, în mod concret, au format „și cuvântul om din pământ. Religionea noastră, prin taina „mirului“, prin ungerea picioarelor la botez cu mir, ne învrednicește a umbla în cărările „ce plac lui Dumnezeu, adică a păși pe pământul, țarina sfântă a străbunilor noștri“²⁾).

Tot în legătură cu această temă explică motivul, pentru care bisericile s'au zidit în cimitire, respective, pentru că cimitirele erau la biserică, iar bisericile erau mai toate în afară de comună, după cum și azi mai putem vedea în unele comune. Aceasta o explică din proverbul: „Sunt mai mulți cei dela biserică, decât cei din sat“.

„Această zicală a rămas din timpul, când biserica se afla zidită în „afară de comune. Unii, zic că bisericile se zideau așa din frica de foc. „Tradiția însă ne spune, că în primele veacuri ale creștinismului biserica „din cauza persecuțiilor păgânilor, s'a așezat în afară de comună. Apoi aici „în jurul ei s'au înmormântat la început martirii, pe urmă și ceilalți creștini; și așa se făcu în jurul bisericii un santerim sau țintirim dela latinescul „sant și teren, iar cimitir e de origine grecească și se traduce „dormitor“, „aco'o dorm străbunii. Morminții erau respectați și de păgâni, iar creștinii, „sub pretextul că merg să-și viziteze morții, scăpau de suspiciunile păgânilor „și astfel se puteau ruga lui Dumnezeu„.

„Înțelegeți rugăciunea din liturgie..... pentru cei mai înainte ador- „miși părinți și frați ai noștri, cari zac aici și prelungindena dreptcredincioșii creștini“³⁾).

După aceasta face istoria pământului românesc, scoțând în evidență originea noastră romană.

Iată, în legătură cu o lecție de compunere, o întreagă enciclopedie, construită din cunoștințe, cari au între ele legături organice. Se apropie mai mult de centrele de interes. decât de principiul corelațiunii herbartianului Ziller.

T. Mariș.

¹⁾ Merinde, pag. 80.

²⁾ Merinde, pag. 80.

³⁾ Merinde, pag. 81—82.

Experiențe pedagogice.

Tipurile de activitate ale elevilor din cl. III-IV dela școala de aplicație de pe lângă Școala Normală de învățători D. Tichindeal din Arad. Anul școlar 1931—32.

În afară de celelalte chestiuni studiate și practicate de noi în școala de aplicație, pentruca „Portretul psiho-fizic” al unui elev să fie complet, trebuie să-i adăugăm datele referitoare la cunoașterea tipului de activitate la care aparține copilul.

Metodele pentru cercetarea activității copiilor sunt de două feluri: directe și indirecte. Cele directe se adresează vieții sufletești, în momentul activității, iar cele indirecte se referă la manifestările fiziologice, care însoțesc activitatea. Ca metode directe avem: 1. Numărarea literelor dintr'un text, într'un timp fixat. 2. Metoda lui *Kräpelin*, care constă în adunarea rândurilor de numere așezate vertical. 3. Metoda lui *Schulze*, care constă în adunarea numerelor din rânduri orizontale. La ambele metode (2—3) la un minut sau trei minute, se trage o linie unde s'a ajuns cu adunarea în acest timp, apoi se continuă adunarea.

Rezultatul experiențelor este redat prin grafice care ne arată următoarele tipuri: 1. tip de activitate crescândă, 2. descrescândă, 3. constantă, 4. combinat (concav.) 5. combinat (convex.)

Metodele indirecte le formează observările asupra diferitelor acte săvârșite în viața zilnică, precum și acele experiențe făcute cu diferite aparate cum sunt: dinamometrul, extezlometrul etc.

Eu m'am folosit de metoda lui *Kräpelin*¹⁾. Blanchetele necesare acestei metode, întocmite de „Societatea Dr. P. Pipoș pentru studiul copilului român” le-am primit dela conducerea acestei societăți²⁾.

Numerele se adună unul cu altul și anume: primul cu al doilea, al doilea cu al treilea ș. a. m. d. Rezultatul se scrie la dreapta șirurilor — în dreptul distanței dintre numerele adunate — dar numai prin unități.

Iată cum am procedat cu această metodă, care e socotită ca cea mai bună, fiindcă ea cere o concentrare mai mare a atenției copiilor și rezultatele ei fiind foarte concludente. La început am dat copiilor explicațiile necesare, pentru înțelegerea procedurii la adunare, accentuând îndeosebi:

¹⁾ Amănunte asupra acestei metode se pot găsi în I. C. Petrescu Metode pentru studiul individualității.

²⁾ Colegii cari doresc a face asemenea experiențe încă pot primi alături blanchete gratis adresându-se redacției revistei noastre. În schimb le cerem, ca rezultatele să ni le comunice pentru a le publica în revistă. Această încă ar fi o contribuție la pedagogia românească. R.

faptul, că numerele nu se adună două câte două, ci prima oară se adună două, apoi al doilea cu al treilea etc. După ce m'am convins de înțelegerea deplină a procedurii, am început lucrările pe care le-am împărțit așa: Prima experiență am făcut-o înainte de clasă. A doua după o oră de clasă. A treia după două ore de clasă cu recreație. A patra după două ore fără recreație. A cincea după trei ore de clasă, cu două recreații. A șasea după trei ore cu o recreație. A șaptea, după trei ore fără recreație. A opta după patru ore cu recreație, între ora 3 și a 4-a. A noua, după cinci ore, fără recreație¹⁾. Notez, că recreațiile oprite să fie întrebunțate, ocupând elevii ca în cursul orelor, nu numai reținându-l în clasă fără ocupație. Având elevii în fața lor blancheta și creionul, la un semnal dat, au început să adune. Când s'a împlinit un minut, am dat un semnal, pentru a trage o linie unde au ajuns și să adune mai departe. Asemenea la al doilea și la al treilea minut și prima probă s'a terminat.

Ca la proba întâi am procedat și la celelalte probe, ținând în seamă timpul experimentării.

(Va urma)

Cărți și reviste

„Iosif“ piesă în trei acte pentru teatrul religios de vrednicul și neobositul slujbaş al altarului, *Preot Florea Codreanu*. În colorile cele mai vii autorul reușește să ne arate într-o nouă lumina viața biblicului: Iosif și a fraților săi. Din lecțiile de religie așa cum se nvață în clasele primare reeșcă că toți frații lui Iosif au fost răi; iar fapta lor destul de odioasă.

Autorul inspirat fiind de izvoarele religioase împarte pe frații lui Iosif în două tabere: unii sunt pentru vânzarea lui, iar alții nu.

Vedem și aci lupta între Bine și Rău — Răul pare să învingă la început prin vânzarea lui Iosif de către frații cei răi, ca în urmă să triumfe Binele prin mărirea lui Iosif.

¹⁾ În anul școlar 1931-32 funcționând școala normală în afară de oraș — pavilioanele aviației — elevii școlii de aplicație se recrutau din copii ai căror părinți locuiau în holarul orașului, unii la distanțe foarte mari de școală, așa că eram constrânși a ține lecții numai înainte de masă.

Unde se țin cursuri și după masă să se procedeze așa: Înainte de masă să se facă numai primele 7 probe, iar timpul de după masă să se împartă astfel: Prima probă înainte de clasă. A doua după 1 oră de gimnastică, a treia după 2 ore de clasă cu recreație și a patra după 2 ore fără recreație (G. G. Antonescu, *Ped. generală* pag. 225).

Notez, că într-o zi nu se poate face decât o singură experiență. Dacă se țin cursuri și după masă, atunci după masă încă se poate face iarăși numai o singură experiență.

Întreaga lucrare e străbătută de un suflu religios, puterea dumnezeirii observându-se la fiecare pas.

Scopul moral religios e atins în această prețioasă lucrare, care e bine venită, mai ales pentru tineret care trăiește într-o ambianță puțin religioasă. Fără de valoarea ei, prețul de 6 lei este infim. Recomand colegilor această piesă care se poate juca foarte bine cu elevii claselor primare.

Plaiuri Hunedorene. No. 38 din Aprilie. Revista corpului didactic primar din jud. Hunedoara — publică: Aportul cercetășiei în educația fetelor; semnat de V. Măgureanu. Educația copilului în familie (urmare și sfârșit) de Angelo Patri; Dascăli năpăstuiți, școli condamnate, M. N.; Școala și Poporul, Emilian Fetițianu; Desenul în școala primară, Dubenschi D. Octavian; Despre Revizionism; Crucian N. Natanail și altele: Articolul: Educația în familie cuprinde sfaturi revelatoare, demne de urmat atât de părinți cât și de dascăli. În partea finală autorul relevă cât de greșiți sunt unii educatori cari nu țin seamă de natura copilului și câte rele decurg de aci.

Cartea „Educația Copilului în Familie” tradusă de Alexiu David, n'ar trebui să lipsească nici unui educator - conștient de misiunea sa.

Școala Basarabeancă. Anul II. Febr. 1934. Revistă de cultură pedagogică și apărarea intereselor învățătoresți.

Această prețioasă revistă cuprinde articole semnate de d-nii: N. Dragomir, I. Cioabă, Sp. Vutcaru, D. Aniței, E. Dabrașinschi, A. Munteanu, E. Madan, Chiriță Zănea etc. În partea finală se găsește recenzia cărții: „Idei noi despre copii” de A. Binet, recenzată de I. Pan Cărlan.

Interasant este art. „Între practică și experiență” semnat de dl. Sp. Vutcaru. Dsa face deosebirea între practică și experiență. — Practică școlară fac toți învățătorii în fiecare oră și în fiecare zi în clasă; experiență fac numai aceia care vor să deducă din mai multe observațiuni într'un cadru strict științific un adevăr, o lege sau un sistem nou educativ. Din aceasta ultimă categorie fac parte un număr f. limitat de învățători pe câtă vreme „practică” fac toți. Autorul acestui articol îndeamnă pe colegi să studieze și experimenteze metodele noi în educație, adoptându-le specificului nostru de viață pentru a da rezultate satisfăcătoare.

Colegul D. Aniței semnează un art. „Ornarea claselor”.

Critică sistemul unor colegi care împodobesc clasa cu tablouri intuitive sau hărți școlare, tablourile și hărțile dacă stau încontinuu pe pereți nu mai prezintă interes pentru copii. Trebuie aduse numai atunci când predau lecția necesară. În locul lor să se orneze clasa cu desene făcute de copii și cu hărți. Cred că are dreptate colegul.

Revista Școlii. Organul Asociației Învățătorilor din jud. Botoșani — Anul XI. No. 3 din Aprilie 1934, publică în partea întâia articole semnate de d-nii: M. Apostol, C. Busneanu, D. Ciupercă și Dimar. Partea doua cuprinde câți și reviste.

Recenzia asupra cărții: „Educația funcțională” de Ed. Clapartede ne edifică îndeeajuns despre însemnătatea operei eruditului profesor dela Universitatea dela Geneva.

Recenzia aceasta ca ori ce recenzie, nu poate să ne înfăpșeze în adevărata ei lumină, însemnătatea acestei cărți. Colegii care vor să fie în ritmul vremii și la curent cu noile idei pedagogice au neapărată nevoie să citească aceasta lucrare.

Isvoarașul revistă de muzică, artă națională, folklor și teatrul sătesc apare în Bistrita Mehedintji, sub conducerea și administrația Preotului G. Dumitrescu — No. 3 anul XIII din Martie 1934, a apărut cu un cuprins bogat și variat. Ca de obicei

publică cântece populare puse pe note, un articol: „jocurile naționale ale Românilor” semnat de G. Niculescu-Verone; un basm „Păcală” foarte amuzant, doine populare, datine, credințe, obiceiuri, superstiții în care se oglindește sufletul țaranului român așa cum l-au cunoscut poezii și scriitorii noștri. Citind această revistă te simți ușurat fiindcă viața copilăriei așa cum am cunoscut-o mulți din noi, ne e redată într'un mod plastic.

Ideia. Revistă pedagogică — literară — socială apare în București. — Director. P. I. Ghiță

Redacția și administrația Alea Zoe. No 22, Parc Filipescu.

Anul XII. No 5 — 8 7 Februarie Aprilie. Cuprinde articole din toate domeniile: pedagogic, literar, științific și social. Aproape toate articolele sunt scrise de învățători.

Revista Asociației Învățătorilor Mehedințeni apare sub direcțiunea Comitetului Asociației — Anul VII. No 1 — 2 Ian. Febr. 1934, publică un articol: „Pentru cauza noastră” semnat de Gh. I. Cernăianul. Inimosul coleg printr'o expunere bine documentată infierează politica nefastă care se amestecă în treburile școlii, păgubind mult învățământul -- Dă cere să fim puși pe picior de egalitate cu ceilalți funcționari, trecându-se în buget gradațiile și sporurile. Arată deasemenea insuficiența culturii noastre și în consecință cere să ni se deschidă drumul spre izvoarele culturii universitare

Articole tot așa de interesante și documentate mai semnează dñii I. V. Stoichița, C. Cernaian Dem Popescu Cozia și Virgil Presură.

Această revistă se prezintă ca de obicei în condițiuni tehnice ireproșabile. Materialul este bine selecționat

Revista: Vremea Școlii a învățătorilor Ieșeni apare lunar sub auspiciile Asociației: Cuza-Vodă a: corpului didactic din Iași. — A apărut No 4 — An. VII, din Apr. 1934 cu un bogat și variat cuprins. Semnează articole: Vasile Pavelco, C. Ungureanu Revizor școlar-Vaslui, Maura Vrânceanu, Constantin Gorca Lucreția Gheorghiu, M. Hulubei, C. Tumurug și G. I. A. Gafței.

În partea II sunt știri despre școala primară și învățătorii din alte țări. U. R. S. S. [Rusia Sovietică].

Autoritățile școlare au introdus din Iunie 1933, noi metode de retribuții a învățătorilor. În 1933 două elemente serveau ca bază la fixarea salariilor: gradul de instrucție și regiunea în care se află funcționarul. În scopul de a determina pe învățători să-și îmbunătățească cât mai mult metodele de muncă școlară, autoritățile au introdus un nou element: calitatea muncii efectuată de învățători [note profesionale]. Învățătorii au primit această măsură cu entuziasm și ea dă rezultate excelente.

Școala Carașului revistă lunară pedagogică apare sub îngrijirea Revizorului școlar al jud. Caraș. Anul VI, No 3 din Martie 1934. Acest număr în afară de art. „Misterul minunii cele Mari, semnat de Teodor Tundre, publică: Observațiuni și îndrumări partea oficială și știri.

Revista Asociației Învățătorilor din orașul și jud. Bălți apare lunar, No. 3 din Martie 1934 cuprinde articole destul de interesante. Dl Gh. Cârțiu Dir. Șc. Normale Bălți în articolul: „Costache Negruzzi” ne înfățișează personalitatea marelui scriitor moldovan accentuând că nuvela sa istorică Alexandru Lăpușneanu nu și-a găsit pereche în literatura noastră până acum.

Psiho-pedagogia absențelor, semnat de colegul N. Uanghelovici; e un articol care trebuie citit de orice coleg care dorește să afle cauzele adevărate ale nefrecvenței școlare.

re. Starea materială mizerabilă a țăranului și nevoia ce o au unii țărani de copii în timpul muncilor agricole, sunt cauzele principale care ne dau o frecvență neregulată.

Autorul dă următoarele sugestii: Procurarea cășilor și rechizitelor școlare de comună și județ; și înlocuirea animalelor de muncă cu mașini agricole.

Un articol pedagogic semnează colega, F. Bulat:

Reflexii pedagogice. Animată de un înalt idealism pedagogic și având multă dragoste de misiunea sa, colega ne spune că un educator trebuie să aibe dragoste și simpatie față de copii, dragoste de muncă și spirit de inițiativă proprie. Înființând biblioteci pentru citit și ținând șezători săptămânale, va contribui mult la nobila opera de educație a maselor.

Pentru Inima Copiilor: Revista lunară pentru Educația și Instrucția în Casă și Școală — An. IX Nr. 1—3 Ianuarie—Martie 1934 cuprinde articole semnate de D-nii I. Nisipeanu, T. Geantă și Florea Molea — D-l I. Nisipeanu în articolul: „Reforme Școlare Experimentale“ face un aspru rechizitoriu asupra prea multelor reforme școlare ce s'au încercat la noi după războiu și cari au avut ca rezultat rupearea oricărui fir de continuitate „Decât importam idei pedagogice, din afară spune D-sa, mai bine importam metoda sănătoasă de a face reforme „metoda experiențelor în mic, localizate pe centre puține ba poate era mai bine ca toată reforma să se aplice, după elaborarea ei, într-o singură școală, spre a putea verifica repede roadele ei.“

D-l Nisipeanu spune mai departe ca ministerul nostru de instrucție ar face bine cel puțin dacă acum ar înființa o școală de experimentare pentru metodele ce se preconizează: școala activă, metoda centrelor de interese, metoda Dalton, Vineika, Déerly etc.

A apărut „**Luceafărul**“ o nouă revistă pentru propășire culturală și armonie socială. Apare sub auspiciile Asociației Învățătorilor din jud. Sibiu — Redactor Ioan N. Ciolan — Redacția și Adminisirația Str. Honterus No. 6. Anul I. cuprinde numerele 1, 2 și 3 din Ianuarie—Februarie și Martie — Format mare, hârtie f. bună cu un cuprins bogat și material bine ales, e o revistă care are mulți sorți de izbândă. Li dorim viață lungă și înfăptuiri bogate pe tărâmul cultural și social Semnează articole de o incontestabilă valoare, personalități bine cunoscute în lumea culturală dela noi. S. N. Ciolan: Cuvânt înainte; P. N. Apolozan: Școala primară în lumina noilor principii din pedagogia modernă Dr. Gh. Preda: Rostul Societăților Culturale în raport cu școala; S. Dragomir: Contribuția învățătorilor la ridicarea vieții economice a satelor — I. Delu: Muzica în învățământul primar; P. R. Petrescu: Ciclu al doilea; Protopop Gh. Maior: Religia în școala primară; Pavel Popescu: Înăfptuiri economice și culturale la sate; Ioan Fatu: Învățătorul; N. C. Verzesu: Pregătirea Universitară a învățătorilor și Izidor Dopp: Satele și orașele noastre sub raport Cultural.



INFORMAȚIUNI

Examenе excepționale de înaintare și definitivat pentru învățători. Ministerul instrucțiunii a dat o decizie, prin care se hotărăște ținerea unei sesiuni excepționale de examene de definitivat și înaintare la gradul II, pentru învățătorii și învățătoarele cari până la data ținerii examenelor din Octombrie 1932 și Martie Aprilie 1933, întruneau condițiile (staglul și calificativele) de admitere la examen.

Examenеle excepționale se vor ține cu începere dela 13 Iunie, în localitățile ce se vor fixa de minister.

Învățătorii și învățătoarele cu drept de a se prezenta la aceste examene vor înainta cererile la inspectoratele regionale până la 15 Mai.

Inspectorii școlari sunt obligați să facă inspecțiile speciale celor îndreptățiți să se prezinte la aceste examene, până la Iunie și să înainteze rezultatele la inspectorii șefi regionali, cari vor alcătui tablouri definitive de prezentare la examen.

Elevii din clasa 7 normală nu dau anul acesta examen de capacitate. Se știe că prin proiectul de lege pentru modificarea actualei legi a învățământului primar — proiect votat de Senat — se înființează la școalele normale clasa opta.

Deși proiectul nu va fi trecut prin Cameră decât în sesiunea Iunie, totuși ministerul instrucțiunii a hotărât ca actualii elevi din clasa șaptea dela școalele normale să urmeze, în cursul anului viitor, și clasa opta.

În consecință anul acesta nu se vor ține examene de capacitate decât pentru absolvenții normaliști, cari au fost respinși la acest examen în sesiunile anterioare.

Clasa opta va fi un an de specializare în îndeletniciri practice agricole, horticole etc., precum și practică pedagogică.

La încheierea revistei aflăm că Ministerul a revenit asupra acestei decizii și deci se vor ține examene de capacitate în acest an.

Poșta redacției.

Dna I. D. U. Halatul în educație Chestiunea a fost reglementată de Dl. Prof. Iorga, în ce privește pe învățătoare, obligându-le a se prezenta la lecții în șorț negru. După cum știm ordinul n'a fost revocat. În ce privește dispozițiile educatorilor despre cari vorbești Dna, noi suntem de părerea, că nu lipsa halatului le provoacă, precum nici portul halatului nu le va înlătura. Aceasta în cazul cel mai bun este o dovadă a lipsei de stăpânire de sine, deci lipsă de educație a voinței, pe care orice om, cu atât mai mult un educator trebuie să și-o facă, căci el este dator a educa și pe alții. Problema însă poate fi discutată, dar în altă stilizare.

În ce privește recenzia, dacă am publicat una nu putem publica alta contrară. Ne-ai făcut totuși un serviciu. Altădată vom fi mai atenți, dar și Dta să fi mai grăbit.

ASOCIAȚIA ÎNVĂȚĂTORILOR DIN JUDEȚUL ARAD.

No. 49 | 1934.

CONVOCARE

Membrii Asociației Învățătorilor din județul Arad sunt convocați a lua parte la adunarea generală ordinară care se va ține în Arad în sala cea mare a Primăriei, Duminică, 10 Iunie 1934, având următorul

P R O G R A M :

Sedința I.

1. La ora 8 a. m. participarea în corpore la actul Chemării Duhului Sfânt și a parastasului pentru colegii decedați.
2. Esmiterea delegaților pentru invitarea autorităților la ședință.
3. Deschiderea ședinței la ora 9 a. m.
4. Mijloacele de promovare a învățământului primar, bazat pe principiile școlii active.
5. Revindecarea drepturilor materiale.
6. Discuțiuni asupra punctelor 4—5.

Sedința II.

ora 15.

7. Raportul general.
8. Raportul comisiei de censori.
9. Aprobarea bugetului Asociației și Casei Învățătorilor.
10. Chestiunea Casei Învățătorilor a Asociației Generale din București.

Arad, 6 Maiu 1934.

Președinte :
*Dimitrie Boariu*Secretar :
Mircea C. Nonu

NB. Pentru constatarea prezențelor, fiecare președinte de subsecție va prezenta la mâna secretarului lista celor de față, din subsecția a cărei președinte este.

Nota: Se aduce la cunoștința D-ilor inv. din acest județ că — pe viitor, în cuprinsul revistei noastre — sunt rezervate câteva pagini — pentru articole care arată revindecările învățătorilor. D-nii colegi, cari voesc, sunt rugați să ne trimită articole în acest sens.

Onor. Biblioteca "
Palatului Cultural

Arad